

Kursplan

för kurs på grundnivå

Skolan i samhället

School in Society

22.5 Högskolepoäng

22.5 ECTS credits

Kurskod:	UCG33K
Gäller från:	HT 2019
Fastställt:	2019-05-20
Institution	Institutionen för pedagogik och didaktik
Ämne	Utbildningsvetenskap/didaktik allmänt

Beslut

Denna kursplan är fastställd av Områdesnämnden för humanvetenskap vid Stockholms universitet 2019-05-20.

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till kursen

Antagen till Ämneslärarprogrammet, godkänt resultat på ämnesstudier i ämne 1 motsvarande 45 hp, varav delkurser i ämnesdidaktik enligt nedan.

Ämnesdidaktik i ämne 1 Geografi:
delkursen Ämnesdidaktik, 3 hp, i kursen Geografi II med ämnesdidaktik, 30 hp, samt
delkursen Ämnesdidaktik, 1,5 hp, i kursen Geografi III med ämnesdidaktik, 30 hp.

Ämnesdidaktik i ämne 1 Historia:
delkursen Historiedidaktik och historiebruk, 7,5 hp, i kursen Historia II inom ämneslärarprogrammet, årskurs 7-9 och gymnasieskolan, 30 hp.

Ämnesdidaktik i ämne 1 Religionskunskap:
delkursen Ämnesdidaktik, 7,5 hp, i kursen Religionsvetenskap II inom Ämneslärarprogrammet, 30 hp.

Ämnesdidaktik i ämne 1 Samhällskunskap:
delkursen Samhällskunskapsdidaktik, 2,5 hp, i kursen Samhällskunskap I inom ämneslärarprogrammet, 30 hp, samt
delkursen Samhällskunskapsdidaktik II, 5 hp, i kursen Samhällskunskap II inom ämneslärarprogrammet, 30 hp.

Kursens uppläggning

Provkod	Benämning	Högskolepoäng
SSÄ1	Juridik och etik i skolans värld	2.5
SSÄ2	Utbildningens historia och skolans plats i samhället	6.5
SSÄ3	Framträdande och retorik	3.5
SSÄ4	Kunskap och vetenskap	2.5
SSÄ5	Ämnesdidaktik	7.5

Kursens innehåll

Kursen Skolan i samhället omfattar flera delkurser. Dessa orienterar sig mot olika kunskapsområden, men bärs upp av gemensamma frågor för lärarprofessionen. Det övergripande syftet med kursen är trefaldigt, att

lyfta fram skolan som en institution för kunskapsutveckling, undervisning och lärande, att visa hur skolan kan förstås i relation till det omgivande samhället, och att diskutera hur de uttalade intentionerna att skapa en skola för ett demokratiskt samhälle har präglat såväl skolans styrning som skolans praktik. Vidare introduceras vetenskapliga förhållningssätt och akademiska och didaktiska perspektiv på kunskap, samt skolans krav på pluralism, allsidighet och saklighet. Dessutom behandlas vetenskaplig argumentation och kritiskt hanterande av källor med en didaktisk utgångspunkt.

Delkurs 1

Juridik och etik i skolans värld, 2,5 hp

Delkursen omfattar tre dimensioner av lärarrollens juridik: förvaltningsrätt, i synnerhet skoljuridik, samt barnrätt och yrkesetik. Skolan är ett starkt reglerat verksamhetsområde, fokus läggs främst på den reglering som rör relationen mellan lärare och elev. Genom praktiska fallstudier ska kursdeltagarna övas i att identifiera tillämpliga rättsregler och reflektera över utfallet – såväl juridiskt som etiskt – av olika handlingsalternativ för att hantera de rättsliga dilemman som aktualiseras i fallen. Sammanfattningsvis behandlar kursen rättsliga och yrkesetiska frågor rörande elevens status och integritet, begränsningar och möjligheter i lärarrollen samt examination och annan myndighetsutövning.

Delkurs 2

Utbildningens historia och skolans plats i samhället, 6,5 hp

Delkursen behandlar det svenska skolväsendets historia och ger sociologiska perspektiv på relationen mellan utbildning och samhälle. Den tar upp hur utbildningshistorien påverkats av samhällsförändringar och ideologiska strider, men också av den föränderliga synen på kunskap, elever och lärarprofessionen. Skolans betydelse för att under olika perioder såväl återskapa som minska sociala ojämlikheter belyses, framför allt i relation till klass, genus och etnicitet. Dessutom behandlas skolan som en politiskt styrd organisation. Olika politiska styrmodeller presenteras och deras betydelse för den pedagogiska praktiken diskuteras. I temat utvärdering behandlas såväl utvärdering i som av skolverksamhet. Därvid läggs tonvikt bland annat på utvärdering som styrning och som uppföljning av pedagogisk verksamhet. Såväl utvärderingsmodeller som bakomliggande förutsättningar och antaganden behandlas och diskuteras. Dessutom behandlas internationella och nationella utvärderingar och jämförelser.

Delkurs 3

Framträdande och retorik, 3,5 hp

Den retoriska traditionen bidrar med viktiga modeller för hur man agerar i ett demokratiskt samhälle och med kunskap om hur man kan förstå egna och andras möjligheter att påverka genom tal och samtal. Delkursen ger studenterna övning i och stöd för att tala och samtala på olika sätt och i olika skolsammanhang. Undervisningen omfattar retorik i både teori och praktik. Delkursens teoretiska del behandlar retorik, samtalsstruktur samt tal- och samtalsituationer som är relevanta för lärarprofessionen. Aspekter av roller och maktrelationer behandlas. I delkursens praktiska del utvecklar studenten sin retoriska kompetens inom talgenrer och språkmönster med relevans för lärarprofessionen, t.ex. förklaring och argumentation. Detta sker genom egna framträdanden och analys av andras framträdanden.

Delkurs 4

Kunskap och vetenskap, 2,5 hp

Delkursen belyser vad ett vetenskapligt förhållningssätt, en akademisk kunskapssyn samt objektivitet innebär. Tonvikten ligger på det som utmärker denna kunskapssyn, som kritiskt och väl underbyggd argumentation samt nödvändigheten av att ge objektiva goda grunder för påståenden, i synnerhet empiriska sådana. Delkursen tränar studenterna i vetenskaplig argumentation och kritiskt tänkande. Genom objektivitetsbegreppet behandlar delkursen dessutom aspekter som opartiskhet, medvetenhet och öppenhet – samtliga teman av stor betydelse för lärarprofessionen.

Delkurs 5

Ämnesdidaktik, 7,5 hp

Delkursen behandlar ämnesdidaktisk teori och historik samt forskning om undervisning och lärande som är relevant för professionen och för respektive ämne. Vidare behandlas generell läroplansteori med fokus på styrdokumentens innehåll. Aktuella styrdokument introduceras med tolkning och konkretisering i relation till undervisningskontexter och ämnesdidaktisk teori. Kopplingarna mellan styrdokumentens syfte, centralt innehåll, kunskapskrav och bedömning tas upp. Delkursen introducerar även centrala begrepp om och perspektiv på bedömning. Särskild tonvikt ligger på att utveckla undervisningsstrategier för elevers lärande, med särskilt fokus på att identifiera ämnesdidaktiska redskap i syfte att befrämja olika elevgruppers kunskapsutveckling. Vidare diskuteras och problematiseras användningen av digitala resurser i undervisningen utifrån ämnesdidaktiska resonemang.

Förväntade studieresultat

Delkurs 1

Juridik och etik i skolans värld, 2,5 hp

För godkänt resultat på delkursen ska studenten kunna:

- identifiera och redogöra för relevanta regler i regeringsformen kap. 1-2, förvaltningslagen, skollagen, diskrimineringslagen, europarätten och dessas inbördes sammanhang,
- redogöra för och tillämpa principen om barnets bästa ur ett rättighetsperspektiv,
- redogöra för och reflektera över yrkesetiska aspekter rörande lärarens förhållningssätt till elever och föräldrar samt
- identifiera juridiska frågeställningar i praktiken förekommande situationer i sin yrkesroll och därvid kunna värdera olika handlingsalternativ ur ett rättsligt och yrkesetiskt perspektiv.

Delkurs 2

Utbildningens historia och skolans plats i samhället, 6,5 hp

För godkänt resultat på delkursen ska studenten kunna:

- redogöra för det svenska skolsystemets framväxt, utveckling och organisering,
- kritiskt granska skolsystemets betydelse för återskapande av sociala ojämlikheter liksom för undanröjandet av sådana,
- redogöra för lärarprofessionens formering och varierande förutsättningar över tid,
- diskutera hur politisk styrning av skolan sammanhänger med pedagogisk praktik,
- beskriva och diskutera internationella och nationella utvärderingar av skolverksamhet.

Delkurs 3

Framträdande och retorik, 3,5 hp

För godkänt resultat på delkursen ska studenten kunna:

- framföra muntliga presentationer i olika genrer av relevans för lärarprofessionens inriktning, anpassade efter situation och mottagare,
- ge konstruktiv respons till andra studenter samt värdera och omsätta den respons som studenten själv får av andra,
- med utgångspunkt i kurslitteraturen analysera och bedöma framträdanden.

Delkurs 4

Kunskap och vetenskap, 2,5 hp

För godkänt resultat på delkursen ska studenten kunna:

- definiera grundläggande relevanta begrepp såsom vetenskap, kunskap och objektivitet,
- grunderna för att analysera och värdera vetenskaplig argumentation,
- resonera kring utmaningar förknippade med vetenskapliga undersökningar.

Delkurs 5

Ämnesdidaktik, 7,5 hp

För godkänt resultat på delkursen ska studenten kunna:

- diskutera och analysera ämnesdidaktiskt relevanta frågeställningar kring forskning om undervisning och lärande med relevans för professionen och det aktuella ämnet,
- planera och didaktiskt resonera kring ett upplägg av ett kunskapsområde utifrån relevanta styrdokument och centrala ämnesdidaktiska begrepp samt begrepp och kunskaper om betyg och bedömning,
- identifiera och diskutera ämnesdidaktiska frågor och redskap i arbetet med kunskapsutvecklingen hos olika typer av elevgrupper, såsom flerspråkiga elever och elever med funktionsvariationer,
- föra didaktiska resonemang kring möjligheter och begränsningar med digitala resurser för kunskapsökande och kunskapsbildning i ämnet,
- resonera kring olika didaktiska redskap för att utveckla kommunikation och interaktion, med syftet att utveckla elevers delaktighet och kunskapsutveckling.

Undervisning

Delkurs 1

Juridik och etik i skolans värld, 2,5 hp

Undervisningen utgörs av föreläsningar och seminarium. Två tillfällen är obligatoriska. Vid frånvaro ska examinator kontaktas för kompletteringsuppgift. För mer detaljerad information hänvisas till studiehandledningen.

Delkurs 2

Utbildningens historia och skolans plats i samhället, 6,5 hp

Undervisningen utgörs av föreläsningar, seminarier och grupparbeten. Samtliga seminarietillfällen är obligatoriska. Vid frånvaro ska examinator kontaktas för kompletteringsuppgift. För mer detaljerad information hänvisas till studiehandledningen.

Delkurs 3

Framträdande och retorik, 3,5 hp

Undervisningen utgörs av föreläsningar och seminarier där studenterna deltar med egna presentationer och respons samt diskussioner med utgångspunkt i litteraturen. All undervisning är obligatorisk. Vid frånvaro ska examinator kontaktas för kompletteringsuppgift. För mer detaljerad information hänvisas till studiehandledningen.

Delkurs 4

Kunskap och vetenskap, 2,5 hp

Undervisning utgörs av föreläsningar. För mer detaljerad information hänvisas till studiehandledningen.

Delkurs 5

Ämnesdidaktik, 7,5 hp

Undervisningen består av föreläsningar, seminarier och gruppövningar utan lärare. Under seminarieserien arbetar vi formativt genom diskussioner av kurslitteraturen, presentationer och respons. All undervisning är obligatorisk. Vid frånvaro ska undervisande lärare kontaktas för kompletteringsuppgift. För mer detaljerad information hänvisas till studiehandledning.

Kunskapskontroll och examination

Kursen examineras enligt följande:

Delkurs 1

Juridik och etik i skolans värld, 2,5 hp

Delkursen examineras genom en individuell skriftlig och en muntlig gruppuppgift. Delkursen bedöms enligt en tvågradig skala:

U = Underkänd

G = Godkänd

Delkurs 2

Utbildningens historia och skolans plats i samhället, 6,5 hp

Delkursen examineras dels genom muntlig och skriftlig redovisning av uppgift genomförd i grupp, dels genom en skriftlig individuell uppgift. Betygssättning på delkursen sker enligt sjugradig målrelaterad betygsskala och baseras på den skriftliga individuella uppgiften:

Godkända betyg (i fallande ordning)

A = Utmärkt

B = Mycket bra

C = Bra

D = Tillfredsställande

E = Tillräckligt

Underkända betyg

Fx = Underkänd, något mer arbete krävs

F = Underkänd, mycket mer arbete krävs

Delkurs 3,

Framträdande och retorik, 3,5 hp

Delkursen examineras genom muntliga och skriftliga uppgifter. Delkursen bedöms enligt en tvågradig skala:

U = Underkänd

G = Godkänd

Delkurs 4,

Kunskap och vetenskap, 2,5 hp

Delkursen examineras genom salskrivning. Delkursen bedöms enligt en tvågradig skala:

U = Underkänd

G = Godkänd

Delkurs 5

Ämnesdidaktik, 7,5 hp

Delkursen examineras genom skriftliga inlämningsuppgifter och muntliga redovisningar. Betygssättning på delkursen sker enligt sjugradig målrelaterad betygsskala:

Godkända betyg (i fallande ordning)

A = Utmärkt

B = Mycket bra

C = Bra

D = Tillfredsställande

E = Tillräckligt

Underkända betyg

Fx = Underkänd, något mer arbete krävs

F = Underkänd, mycket mer arbete krävs

Betyg på helkurs baseras på delkurserna Utbildningens historia och skolans plats i samhället, 6,5 hp och Ämnesdidaktik, 7,5 hp enligt följande:

Slutbetyget beräknas utifrån summan av delkursbetygens värde enligt följande skala: (A=5, B=4, C=3, D=2 och E=1), gånger delkursens högskolepoäng dividerat med 14 hp. Erhållet värde avrundas till närmaste heltal och översätts till bokstavs-betyg A-E).

För att få godkänt slutbetyg på hela kursen krävs betyget G alternativt E på samtliga examinationer samt fullgjorda obligatoriska uppgifter och fullgjord obligatorisk närvaro.

För varje kurstillfälle erbjuds minst två examinationstillfällen. Det läsår kurstillfälle saknas erbjuds minst ett examinationstillfälle.

Studenter som fått lägst betyget E eller G får inte genomgå förnyad examination för högre betyg.

Student som fått betyget Fx har en gång per termin möjlighet att komplettera inlämnad examination inom en vecka efter det att kompletteringsbehovet meddelats. Därefter, eller om detta inte görs inom angiven tid, skall studenten omexamineras.

Studenter som fått betyget Fx, F eller U på prov två gånger i rad av en och samma examinator har rätt att få annan examinator utsedd vid nästkommande prov, om inte särskilda skäl talar emot det. Framställan om detta ska göras till institutionsstyrelsen eller prefekt.

Övergångsbestämmelser

När kursplanen är upphävd har studenten rätt att examineras en gång per termin enligt föreliggande kursplan under en avvecklingsperiod på tre terminer.

Begränsningar

Kursen får inte ingå i examen samtidigt med sådan inom eller utom landet genomgången och godkänd kurs, vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet i kursen.

Övrigt

Kursen ingår i den utbildningsvetenskapliga kärnan i ämneslärarprogrammet med inriktning mot arbete i gymnasieskolan och grundskolans årskurser 7-9. Delkurs 1 ges av Juridiska institutionen. Delkurs 2 ges av Institutionen för pedagogik och didaktik. Delkurs 3 ges av Institutionen för svenska och flerspråkighet. Delkurs 4 ges av Filosofiska institutionen. Delkurs 5 ges av Institutionen för de humanistiska och samhällsvetenskapliga ämnena didaktik. Institutionen för pedagogik och didaktik är kursansvarig.

Kurslitteratur

Aktuell kurslitteratur anslås på institutionens webbplats. Aktuell litteraturlista finns tillgänglig senast två månader före kursstart.